

سوال‌ات آزمون نهایی درس: جامعه‌شناسی ۲	پایه: یازدهم	رشته: علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتاگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			نمره
سوال‌ات (پاسخ‌برگ دارد)			ردیف

۱	درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) حقوق الهی انسان صرفاً نیازهای معنوی و حقوق طبیعی بشر صرفاً نیازهای دنیوی او را مورد توجه قرار می‌دهد. ب) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد. پ) کشورها در ایجاد بحران‌ها سهم یکسانی دارند اما همه از پیامدهای نامطلوب آن‌ها متأثر نمی‌شوند. ت) دولت‌های کشورهای مسلمان به میزان دوری از سنت‌های اسلامی، آسیب‌پذیری بیشتری در برابر غرب پیدا می‌کردند.	۱												
۲	عبارت‌ها و کلمه‌های درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) رویکرد سکولار از طریق (تفاسیر پروتستانی – فلسفه‌های روشنگری)، عمیق‌ترین لایه‌های فرهنگ غرب را تسخیر کرد. ب) انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده در جهت (تعدیل جهانی ثروت – منافع استعمارگران) است. پ) در تاریخ سرمایه‌داری غرب، بحران‌های اقتصادی به طور (مقطعی – مستمر) و با شدت و ضعف‌های متفاوت پدید آمده‌اند. ت) نخستین بیدارگران اسلامی، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، به خطر (فرهنگی – سیاسی) غرب توجه نداشتند.	۱												
۳	گزینه درست را انتخاب کنید و شماره آن را در پاسخ‌برگ بنویسید. الف) کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب، معیاری برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف است؟ ۱- عقلانیت ۲- عدالت ۳- حقیقت ۴- معنویت ب) کدام گزینه از پیامدهای لیبرالیسم اولیه نیست؟ ۱- کارگران را از حمایت و دستگیری صاحبان ثروت برخوردار کرد. ۲- روابط اجتماعی ارباب- رعیتی را درهم ریخت. ۳- کشاورزان را از بردگی رها کرد و به آن‌ها اجازه مهاجرت داد. ۴- موانعی را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت. پ) به چه دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد؟ ۱- آسیب‌های بحران اقتصادی فقط متوجه اقشار فقیر است. ۲- سرمایه‌داران، فشارهای بحران را به اقشار ضعیف انتقال می‌دهند. ۳- بحران اقتصادی از عوامل داخلی جوامع اثر می‌پذیرد. ۴- آسیب‌های چالش فقر و غنا، تمامی جامعه را در برمی‌گیرد. ت) جهان غرب از چه طریق، تصویری خشن و غیرعقلانی از فرهنگ اسلامی ارائه می‌کند؟ ۱- تبلیغ معنویت‌های کاذب در کشورهای غربی ۲- ارائه تفاسیرهای سکولار از اسلام و حمایت از اسلام آمریکایی ۳- مقابله نظامی و سیاسی و محاصره و تحریم اقتصادی ۴- سازمان‌دهی و شکل‌دهی جریان‌های تروریستی وهابی	۲												
۴	هریک از عبارت‌ها در ستون سمت راست با کدام یک از مفاهیم در ستون سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد اضافی است.) <table><tr><th>عبارت‌ها</th><th>مفاهیم</th></tr><tr><td>الف) چالش اصلی در جهان بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه بین کشورهای غنی و فقیر است.</td><td>۱- توسعه‌یافته و عقب‌مانده</td></tr><tr><td>ب) جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.</td><td>۲- جهان اول و جهان سوم</td></tr><tr><td>پ) کشورهای صنعتی و ثروتمند، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.</td><td>۳- مرکز و پیرامون</td></tr><tr><td>ت) مشکل کشورهای فقیر علاوه بر ضعف اقتصادی و صنعتی، خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.</td><td>۴- شمال و جنوب</td></tr><tr><td></td><td>۵- استعمارگر و استعمارزده</td></tr></table>	عبارت‌ها	مفاهیم	الف) چالش اصلی در جهان بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه بین کشورهای غنی و فقیر است.	۱- توسعه‌یافته و عقب‌مانده	ب) جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.	۲- جهان اول و جهان سوم	پ) کشورهای صنعتی و ثروتمند، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.	۳- مرکز و پیرامون	ت) مشکل کشورهای فقیر علاوه بر ضعف اقتصادی و صنعتی، خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.	۴- شمال و جنوب		۵- استعمارگر و استعمارزده	۱
عبارت‌ها	مفاهیم													
الف) چالش اصلی در جهان بین بلوک شرق و غرب نیست بلکه بین کشورهای غنی و فقیر است.	۱- توسعه‌یافته و عقب‌مانده													
ب) جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.	۲- جهان اول و جهان سوم													
پ) کشورهای صنعتی و ثروتمند، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.	۳- مرکز و پیرامون													
ت) مشکل کشورهای فقیر علاوه بر ضعف اقتصادی و صنعتی، خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.	۴- شمال و جنوب													
	۵- استعمارگر و استعمارزده													

صفحه ۱ از ۳

ادامه سؤال‌ها در صفحه ۲

سؤالات آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۲	پایه: یازدهم	رشته: علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۳	جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید. الف) اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به دست زدند. ب) جهان غرب از طریق ، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را مدیریت می‌کند. پ) مخالفان که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند. ت) در نگاه ، طبیعت ماده خام نیست بلکه از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است. ث) بعضی متفکران از بحران معنویت در جهان غرب با عنوان یاد کردند. ج) با طرح نظریه ، هراسی که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام شد.	۵
۳	به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) چه کسانی هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که غرب برای آنان ترسیم می‌کند؟ ب) وجه مشترک شکل‌های مختلف روشنگری در فرهنگ جدید غرب چیست؟ پ) آغاز دو جنگ جهانی با درگیری کشورهای اروپایی و توجیه رفتار طرف‌های درگیر در این دو جنگ در قالب اندیشه‌های غربی، خطا بودن کدام بخش از نظریه کنت درباره جنگ را نشان می‌دهد؟ ت) گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی چه اثری بر نخبگان جهان غرب گذاشت؟ ث) درهم ریختن نظم پیشین جوامع اسلامی توسط منورالفکران غرب‌گرا به چه بهانه‌ای انجام شد؟ ج) مشروطه در چه شرایطی در مقایسه با نظام استبدادی ترجیح داده شد؟	۶
۱	هریک از اندیشمندان زیر درباره جهان ذهنی چه نظری دارند؟ الف) اندیشمندانی که بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند: (.....). ب) اندیشمندانی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند: (.....).	۷
۱	پیامد هر عبارت چیست؟ الف) عبور فرهنگ سلطه از مرزهای جغرافیایی و قومی خود و جهانی شدن آن: (.....). ب) آشکارشدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیر تجربی در نیمه دوم قرن بیستم: (.....).	۸
۱	هر عبارت درباره چه مفهومی است؟ الف) پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر؛ به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی: (.....). ب) اندیشه سیاسی جدیدی که بر اساس اومانیزم شکل می‌گیرد و خواست آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند: (.....).	۹
۱	هریک از جوامع استعمارزده زیر از چه طریق در نظام نوین جهانی ادغام شدند؟ الف) هندوستان، اندونزی و الجزایر: (.....). ب) چین، عثمانی و ایران: (.....).	۱۰
صفحه ۲ از ۳		
ادامه سؤال‌ها در صفحه ۳		

سؤالات آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۲	پایه: یازدهم	رشته: علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir			نمره
سؤالات (پاسخ برگ دارد)			ردیف

۱۱	با توجه به متن، به سؤالها پاسخ دهید. "تا پیش از انقلاب اسلامی ایران، کشورهای اسلامی در حاشیه بلوک شرق یا غرب قرار می گرفتند و چگونگی برخوردشان با مسائل مهم جهان اسلام از جمله مسئله فلسطین، تحت تأثیر همین قطببندی بود. برخی کشورها دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می شناختند یا با آن سازش می کردند و برخی دیگر جبهه مقاومت را تشکیل می دادند. گروه های مبارز فلسطینی هم از مکاتب غربی برای مبارزه استفاده می کردند. بعضی از این گروه ها هویت مارکسیستی و برخی اندیشه های ناسیونالیستی داشتند. دست برداشتن دولت مصر از مقاومت در برابر اسرائیل و به رسمیت شناختن آن با امضای قرارداد کمپ دبوید، موقعیت گروه های مبارز فلسطینی را تضعیف کرده بود اما انقلاب اسلامی ایران الگوی نوینی در مبارزه با صهیونیسم در برابر امت اسلامی قرار داد و اسرائیل را معضل و مسئله جهان اسلام، نه صرفاً مسئله عرب ها دانست. انتفاضه و جنبش های جدید اسلامی در فلسطین، تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران ایجاد شدند و مبارزه با اسرائیل غاصب را از منظری متفاوت با گروه های مبارز پیشین ادامه داده اند." الف) کشورهایی که دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می شناختند یا با آن سازش می کردند، زیر نفوذ کدام بلوک بودند؟ ب) انقلاب اسلامی برخلاف گروه های مبارز مارکسیستی و ناسیونالیستی، مقاومت در برابر صهیونیسم را از چه موضعی آغاز کرد؟	۱
	به سؤال های زیر پاسخ کامل دهید.	
۱۲	تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری چیست؟	۱
۱۳	چرا تقابل بلوک شرق و غرب، چالشی جهانی بود؟	۱
۱۴	نخستین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب گرا، بیداری را در چه می دانستند؟	۱
۱۵	انقلاب اسلامی ایران و انقلاب های آزادی بخش قرن بیستم را از نظر گروه های مشارکت کننده در انقلاب، با یکدیگر مقایسه کنید.	۱
۲۰	صفحه ۳ از ۳	
موفق و پیروز باشید.		

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۲	پایه: یازدهم	رشته: علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
تعداد صفحه: ۲	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره گذاری		
نمره			

۱	الف) غ (ص ۵۲) ب) ص (ص ۷۱) پ) غ (ص ۹۱) ت) ص (ص ۱۰۸) (هر مورد ۰,۲۵)	۱
۲	الف) فلسفه های روشنگری (ص ۵۰) ب) منافع استعمارگران (ص ۶۶) پ) مقطعی (ص ۹۲) ت) فرهنگی (ص ۱۰۹) (هر مورد ۰,۲۵)	۱
۳	الف) ۳- حقیقت (ص ۱۵) ب) ۱- کارگران را از حمایت و دستگیری صاحبان ثروت برخوردار کرد. (ص ۷۶) پ) ۲- سرمایه داران فشارهای بحران را به اقشار ضعیف انتقال می دهند. (ص ۹۳) ت) ۴- سازمان دهی و شکل دهی جریان های تروریستی وهابی (ص ۱۳۵) (هر مورد ۰,۵)	۲
۴	الف) ۴- شمال و جنوب (ص ۸۸) ب) ۳- مرکز و پیرامون (ص ۸۸ و ص ۸۹) پ) ۱- توسعه یافته و عقب مانده (ص ۸۸) ت) ۵- استعمارگر و استعمارزده (ص ۸۹) (هر مورد ۰,۲۵)	۱
۵	الف) نسل کشی (ص ۲۳) ب) رسانه (ص ۷۰) پ) سرمایه داری (ص ۸۰) ت) اساطیری (ص ۹۵) ث) پساکولاریسم (افول سکولاریسم) (ص ۱۰۱) (اشاره به یکی از این دو مورد کافی است.) ج) جنگ تمدن ها (هانتینگتون) (ص ۱۳۴) (اشاره به یکی از این دو مورد کافی است.) (هر مورد ۰,۵)	۳
۶	الف) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند. (ص ۲۵) ب) کنارگذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت. (ص ۴۱) پ) خطا بودن این بخش از نظریه کنت که: جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری ذاتی نیست. (خطا بودن این بخش از نظریه کنت که: جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری عارضی است. <u>یا</u> جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی امری تحمیلی است. <u>یا</u> جنگ ریشه در فرهنگ غرب ندارد.) (ص ۸۴) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) توضیح تکمیلی: آغاز جنگ با درگیری غربی ها و توجه آن با اندیشه های غربی نشان داد که برخلاف نظر کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غرب، ذاتی است، عارضی و تحمیلی نیست و دو جنگ جهانی ریشه در فرهنگ غرب داشتند. (اشاره دانش آموز در پاسخ برگ به یکی از این موارد و مضامین کافی است.) ت) آن ها را به جست و جوی سنت های قدسی واداشت. (آن ها را به جست و جوی سنت های دینی واداشت.) (ص ۱۰۱) ث) رسیدن به جایگاه کشورهای غربی (ص ۱۱۲) ج) در شرایطی که به نظر می رسید برقراری حاکمیت آرمانی امکان پذیر نیست. (ص ۱۲۰) (هر مورد ۰,۵)	۳
۷	الف) ذهن هویتی طبیعی دارد. (ذهن هویتی مادی دارد <u>یا</u> جهان طبیعت مهم تر از جهان ذهنی است.) (ص ۷) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) ب) جهان ذهنی افراد تابع فرهنگ آن هاست. (جهان ذهنی اهمیتی ندارد. <u>یا</u> جهان ذهنی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می دهد.) (ص ۸) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) (هر مورد ۰,۵)	۱
صفحه ۱ از ۲		

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۲		پایه: یازدهم	رشته: علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
تعداد صفحه: ۲		مدت آزمون: ۸۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره گذاری			
نمره				

۸	الف) تقسیم جهان به دو منطقه مرکزی و پیرامونی (به خدمت گرفتن پیرامون توسط مرکز <u>یا</u> قطبی شدن جهان) (ص ۱۳) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) ب) علم مدرن زیر سؤال رفت. (استقلال معرفت علمی - تجربی مخدوش شد. <u>یا</u> آشکار شد، علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست. <u>یا</u> آشکار شد که تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد. <u>یا</u> شکل‌گیری جریان‌های پست مدرن <u>یا</u> افول روشنگری) (ص ۹۹ یا ص ۱۰۰) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) (هر مورد ۰,۵)
۹	الف) سکولاریسم (ص ۳۸) ب) لیبرالیسم (ص ۵۲) (هر مورد ۰,۵)
۱۰	الف) اشغال کامل نظامی (استعمار <u>یا</u> استعمار قدیم) (ص ۶۰) ب) نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی (قرار گرفتن در شرایط نیمه‌استعماری) (ص ۶۱) (صرفاً اشاره به نفوذ هم کافی است.) (هر مورد ۰,۵)
۱۱	الف) بلوک غرب (ص ۱۲۷) (با توجه به اینکه کلمه بلوک در سؤال هست، صرفاً اشاره به غرب هم کافی است.) ب) اعتقاد اسلامی (ص ۱۲۹) (با تکیه بر ایمان به خداوند <u>یا</u> با تکیه بر ایمان به قدرت الهی <u>یا</u> اسلام <u>یا</u> فقه سیاسی و اجتماعی شیعی (ص ۱۲۹) <u>یا</u> انقلاب اسلامی، برای اسلام و اعتقادات دینی در مبارزه جایگاه قائل بود <u>یا</u> اسلام را پدیده عربی نمی‌دانست و مسئله فلسطین را هم مسئله اعراب نمی‌دانست. (ص ۱۲۷)) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) توضیح تکمیلی: گروه‌های مارکسیستی در مبارزه جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند و گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند اما انقلاب اسلامی مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد. (اشاره دانش آموز در پاسخ برگ به یکی از این موارد و مضامین کافی است.) (هر مورد ۰,۵)
۱۲	استبداد قومی از روبرویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد. (ص ۵,۰) در مقابل، استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (ص ۵,۰) (استبداد قومی پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. (ص ۵,۰) در مقابل استبداد استعماری در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد. (ص ۵,۰) <u>یا</u> استبداد قومی می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. (ص ۵,۰) در مقابل استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (ص ۵,۰)) (اشاره به یکی از این مقایسه‌ها کافی است.)
۱۳	بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، (ص ۵,۰) جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند. (ص ۸۱)
۱۴	نخستین بیدارگران اسلامی، بیداری را بازگشت به اسلام می‌دانستند. (نخستین بیدارگران اسلامی، بیداری را در عمل به اسلام می‌دانستند. (ص ۵,۰) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.) منورالفکران غرب‌گرا بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی می‌دانستند. (منورالفکران غرب‌گرا بیداری را در پیوستن به فرهنگ غربی می‌دانستند. <u>یا</u> منورالفکران غرب‌گرا بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند. (ص ۵,۰) (اشاره به یکی از این موارد کافی است.)
۱۵	انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. (ص ۵,۰) اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب فراگیر مردمی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را در بر گرفت. (ص ۱۲۱)
۲۰	صفحه ۲ از ۲

همکاران گرامی سلام و خدا قوت

لطفاً برای رعایت عدالت آموزشی، اوراق دانش آموزان را صرفاً مطابق این راهنما، نمره گذاری نمایید.

با سپاس و آرزوی توفیق